

HET KRISTALLEN EI

OSCAR VAN DEN BOOGAARD

Een feestje gisteravond. De hele nacht gedanst. Keurig met een taxi vroeg in de ochtend thuisgekomen. Wakker geworden met een blij gevoel. De energie die ontstaat als mensen iets te vieren hebben, is magisch.

Met een schok wakker geworden. Ik moet een speech schrijven voor de opening van de tentoonstelling *From where to when* in The White House Gallery in Lovenjoel vanavond. Een man is broos na een lyrische nacht en een paar uur slaap.

Toen ik in de jaren 80 rechten studeerde, was ik zo broos dat ik dacht dat ik in duizend stukjes uit elkaar zou spatten als iemand me zou aanraken. Ik was bang dat andere mensen hun vingers dwars tussen mijn ribben zouden steken en mijn hart eruit zouden halen.

Ik ging naar een astrologe die op een woonboot woonde in het centrum van de stad. Ze stelde vast dat ik overgevoelig was en raadde me aan om een kristallen ei om me heen te verbeelden. Ik zou alle richtingen kunnen opkijken en in de ogen van anderen kijken, zonder uit elkaar te spatten. Na de astrologische sessie verloor ik bijna mijn evenwicht toen ik via de loopplank naar de kade probeerde over te

maar gevaarlijk. Haar werken zijn vreemde boodschappers van de wereld aan de andere kant van wat we geloven dat realiteit is. Ik denk aan woorden van Patti Smith. *'History sends us strange messengers / They come down through time / To embrace to engage.'* Jura Shust uit Wit-Rusland is een observerende die gefascineerd is door het menselijk verlangen om grenzen te overstijgen. Hij onderzoekt de grens tussen zelfcontrole en vrijheid. In een totalitaire wereld zoekt hij naar wat menselijk, persoonlijk en individueel is. Je kunt het werk lezen als politiek,

© IT

steken. Het was heel onhandig om in dat ei door de stad te lopen en met moeite krom ik het trappetje op naar mijn zolderetage.

Een paar maanden lang leefde ik in mijn kristallen ei en ik voelde me beschermd. Ik was niet bang meer om uit elkaar te spatten. Maar na een tijdje begon ik me eenzaam en geïsoleerd te voelen. Ik kon andere mensen in de ogen kijken en zij in de mijne, maar door de dikke laag kristal kon ik hen niet aanraken en zij mij ook niet. Ik sloeg mijn ei kapot in duizend stukjes.

Zonder ei is het leven naakt en kwetsbaar. Het kan heel koud zijn. Het is angstaanjagend en gevaarlijk. Maar je kunt voelen, horen en ruiken. Je kunt makkelijk bewegen en gaan waar je wil.

Je kunt jezelf trainen om nog gevoeliger te worden. Om nog meer open te zijn. En nog kwetsbaarder. En het mooie is dat het je kracht kan worden. Je kunt jezelf trainen om je ogen te openen en daarna nog een keer en daarna nog een keer. Je kunt meer waarnemen dan je denkt. Door ruimte en tijd reizen. Je kunt de grens overgaan tussen hier en daar. Toen en nu. En als je echt open bent, kun je reizen *'From where to when'*.

In de galerie tonen twee kunstenaars hun werk. De Franse Marie-France LeFebvre is een meester in het overschrijden van grenzen. Haar schilderijen, foto's en installaties zijn onbeschermd en kwetsbaar. Zo gevoelig dat ze lijken te vibreren. Met zachtheid en hardheid vernietigt ze de grens tussen binnen en buiten, vorm en inhoud, ruimte en tijd. Met totale openheid creëert ze totale openheid. Wat gevoelig is en ongrijpbaar, geeft ze vorm. Emotioneel maar niet sentimenteel. Gevoelig

Door met kunst bezig te zijn, heb ik geleerd dat dingen betekenen wat jij wil dat ze betekenen. Jij moet betekenis geven aan wat je ziet

psychologisch, sociologisch, theologisch, spiritueel, kosmisch. De bijzondere kracht is dat al die dimensies in zijn werk tegelijk aanwezig zijn.

Wat is de kracht van kunstenaars? Ze kunnen ontwapenen en gevoelig maken! Ze kunnen ont-definiëren, bevrijden, open maken!

Toen ik jong was, dacht ik dat dingen betekenis hadden van zichzelf. Dat het een kwestie van studie en ervaring was om de betekenis van de wereld te kunnen onthullen. Door met kunst bezig te zijn, heb ik geleerd dat dingen betekenen wat jij wil dat ze betekenen. Jij moet betekenis geven aan wat je ziet. Jij moet het zelf geven. Dat vraagt engagement. Jij bent verantwoordelijk voor de betekenis die je geeft. De kunstenaar hoeft niet vertellen wat zijn werk betekent. Jij moet dat doen. Jij moet jouw eigen verhaal vertellen. Het feit dat je zelf betekenis moet geven, betekent ook vrijheid. Hoe kun je je niet vrij voelen in deze wereld, zolang jij de baas bent over je eigen interpretaties? Dit alles denkt de man die lyrisch is. Hij is weer in slaap gevallen en komt een paar uur te laat voor zijn speech.